

1961

*Dňa 12. apríla 1961 obletela kozmická loď
„Vostok 1“ okolo Zeme. Na jej palube bol so-
vietský človek, major Jurij Alexejevič Gagarin.*

Opis obce

Obec Alešince patrí do okresu Nitra. Susedí s obcami Andač, Lukáčovce a Rišňovce. Pôda je úrodná. Domových čísiel je 326 a všetkých občanov je 1729. Domy v obci nie sú stavané pohromade, ale tvoria niekoľko častí. Každá časť má svoje miestne pomenovanie: Žomboch, Pri stanici, Dedina, Balkán, Skrky, Gecovské, Pri tehelni, Pri kostole, Ulička, Majer ... Nových domov však pribúda stále viac a tak sa tieto jednotlivé ulice po čase spoja a obec sa stane celistvou. Staré domy postupom času obyvatelia renovujú. Už len niekoľko domov je zo surového materiálu. Domy sú prikryté škridlou, alebo eterníkom. Jediný dom je z dreveného materiálu- je to dom Paveleka (na Gecovskom), ktorý je prisťahovalcom z Oravy. Z významných budov možno spomenúť školu, poštu a kaštieľ. Kaštieľ slúžil v minulosti grófam, dnes poskytuje bývanie 4 rodinám. Je v ňom zriadená poradňa pre matky a deti a klubovňa telovýchovnej jednoty.

Hospodárstvo

Obec Alešince je prevažne poľnohospodárska. Leží na rovine. Nenachádza sa tu žiadne nerastné bohatstvo- z toho dôvodu tu nevznikli žiadne priemyselné podniky. Pôda je úrodná. Rozdelená je do troch sektorov:

- Štátne majetky (ŠM)
- Jednotné roľnícke družstvo (JRD)
- Súkromný sektor

Posledným súkromným roľníkom bol Ján Knap, s výmerou pôdy 6 ha. Pôda je obrábaná modernými strojmi- mechanizácia je takmer na každom úseku práce. Na pôde sa darí najlepšie plodinám ako sú: obilniny, repa, kukurica a tabak. Štátne majetky sa zameriavajú na chov ošípaných a rožného statku (špeciálny chov plemenných býčkov). JRD sa zapodieva chovom sliepok.

Vedenie obce

Na čele obce je Miestny národný výbor: Voľby sa uskutočnili 12. júna 1960. Dôveru občanov si získali a boli zvolení:

Predseda MNV: Štefan Filo

Tajomník MNV: Ľudovít Škultéty

Členovia rady MNV: Emil Čerešník, Karol Bulla, Leonard Bulla, Júlia Turzová, Margita

Halmešová, Alexander Gudába, Ľudovít Valo a iní.

Rada MNV zasadá dvakrát do mesiaca a plénum MNV zasadá jedenkrát do mesiaca. Na zasadnutí riešia dôležité problémy týkajúce sa obce (bytová otázka, zásobovanie...). Všetci členovia MNV sa starajú o plynulý chod obce, starajú sa o to, aby naša obec po žiadnej stránke nezaostávala za inými, najmä susednými obcami.

Politický život obce

V obci je čulý politický život. Vedúcu úlohu hrá Komunistická strana. Je založená DO KSS, ktorá v roku 1961 mala 30 členov. Jej predsedom bol súdruh Michal Lačný. Okrem dedinskej organizácie je v obci aj Závodná organizácia KSS. Počet členov ZO KSS je 42 a na jej čele stál súdruh Jozef Kyjak. Členovia oboch zložiek KSS sa zapájali do rôznych akcií. Vzorom pre všetkých slúžili v čase ťaževných a mládežných prác, najmä súdruhovia Valo Ľudovít a Michal Lačný, ktorí sa v rámci svojej dovolenky zapojili do práce na JRD. Pod vedením oboch politických organizácií, pracujú v obci viaceré zložky národného frontu. Každá zložka má svoj samostatný výbor a pracuje podľa vopred vypracovaného a schváleného plánu.

Zložky národného frontu v obci:

Výbor žien- predseda s. Júlia Turzová

ČSČK- predseda Štefan Huba

SČSP- predseda s. Ľudovít Valo

SČPO- predseda s. Michal Pecho

ČSM- predseda s. Rozália Čerešníková

V decembri 1961 boli prevedené voľby sudcov z ľudu a sudcov z povolania. Voľby v našej obci boli prevedené tým istým spôsobom, ako sa volili poslanci do všetkých stupňov NV. Výsledky volieb: sudca z povolania- Dr. Ľudovít Mikuš

sudcovia z ľudu- Júlia Turzová, František Mačura, Ladislav Habiňák

krajský sudca z ľudu- Michal Vatter

Kultúra a šport

Kultúrna úroveň obce a občanov vôbec, stúpa. Ľudia nechcú zaostať. Svedčí o tom stále väčší počet študentov z našej obce. Občania kupujú knihy a časopisy. Dnes nerobí u nás problém predaj novín. Takmer každá domácnosť odoberá nejaký druh novín, alebo časopisov. Ku kultúrnemu rastu obyvateľov napomáhajú tiež rádioprijímače (264 kusov v obci) a televízne prijímače, ktorých v roku 1961 bolo 84 kusov.

Návštevnosť a výpožička v miestnej ľudovej knižnici v tomto roku opäť stúpila. Zásľuhu možno pripísať knihovníčke s. Olge Dúbraveckej. V knižnici sa urobil generálny poriadok, doplnila sa novými hodnotnými knihami a knihovníčka pravidelne mení knihy.

Štátne majetky poskytli svoj kultúrny dom, v ktorom sa pravidelne, dvakrát týždenne premietajú filmy. Pri začatí premietania bola účasť dobrá, alebo uspokojivá, no postupne účasť klesala, čo sa pripisuje nárastu počtu televízorov. O kultúru v obci sa starala Osvetová beseda s vedúcim Ľudovítom Paulovičom, miestni učitelia, žiaci a ČSM. Učitelia spolu s MO ČSM pod vedením s. riaditeľa Jozefa Malého zahrali divadelnú hru „Nie sme anjeli.“ Správca Osvetovej besedy s. Ľudovít Pulovič nacvičil s učiteľmi, s ČSM a ochotnými občanmi dve divadelné hry: „Otec a Keď kvitnú lily.“ Žiaci venovali v zimných mesiacoch svoj voľný čas nácvičeniu divadelnej hry: „Aladinova čarovná lampa.“ Hru režírovala súdružka učiteľka K. Snačková. Všetky štyri hry zahrali naši ochotníci s úspechom. Hrali ich s vedomím, že aj oni určitou mierou prispeli k zábave a potešeniu svojich spoluobčanov. Počas roka naša obec hosťovala niekoľko vidieckych súborov z okolia.

MNV spolu s Osvetovou besedou uskutočnilo rad hodnotných prednášok. Boli to prednášky ateistické, ktoré prednášali lektori z Nitry. So záujmom si občania, najmä ženy, vypočuli niekoľko zdravotných prednášok nášho obvodného lekára Štefana Garaja a MUDr. Vendla, gynekológa z OUNZ Hlohovec. V zimných mesiacoch bolo prevedené školenie zdravotnej družiny.

Štáb CO pri MNV uskutočnil cyklus prednášok. Bolo vyškolených 460 občanov (ženy v domácnosti a naši dôchdovia), v škole boli vyškolení všetci učitelia.

Tento rok bol rokom osláv 40. výročia založenia KSČ. Z príležitosti tohto výročia bola v kultúrnom dome, za veľkej účasti občanov, slávnosť. K oslave prispeli svojim programom najmä žiaci ZDŠ spolu s MO ČSM a tiež bol premietnutý film. Z tejto príležitosti usporiadala PO v škole besedu so starými členmi strany. Boli nimi súdruhovia Ľudovít Valo a Emil Móder. Žiakom zaujímavovo priblížili svoj život, prácu a boj proti kapitalistom. Ďalšia beseda bola s účastníkom zájazdu do ZSSR, súdruhom Jozefom Bullom. O besedu mali žiaci veľmi živý záujem. Ďalšie oslavy boli prevedené z príležitosti Februárových udalostí, MDŽ, 1. mája, MDD ... Slávnostne bol zahájený mesiac SČSP a bola odoslaná aj štafeta do Sovietskeho svazu.

Šport v našej obci je na slabej úrovni. Činnosť prevádza TJ pri ŠM v Alekšinciach. Ich futbalové stretnutia prilákajú v nedeľu na ihrisko veľa záujemcov športu. V zimnom období poskytujú veľa zábavy a radosti zamrznuté rybníky, kde tiež športovci zohrali niekoľko hokejových stretnutí.

Miestny rozhlas slúži na hlásenie miestnych oznamov a správ. V čase žatvy trikrát týždenne oboznamuje rozhlasový krúžok občanov s priebehom prác na ŠM a JRD a za odmenu a povzbudenie do ďalšej práce zahral vzorným pracovníkom ich obľúbené piesne.

Aktív pre občianske záležitosti, pod vedením riaditeľa Jozefa Malého, sa podieľal na privítaní novonarodeniatok a sobášoch.

Náboženský život

Prevážna časť občanov je rímsko-katolíckeho vyznania. Cirkevné obrady sa konajú v miestnej kaplnke, ktorá bola v tomto roku s povolením príslušných úradov pristavená (pristavila sa jej predná časť). Farára v obci nemáme. Vykonávanie bohoslužieb a vyučovanie náboženstva v škole

prevádza farár ThDr. Jozef Bača, bývajúci na fare v Lukáčovciach. V náboženskej výchove možno zaznamenať úpadok. Podieľajú sa na tom najmä mladí ľudia, študenti a pracujúca inteligencia.

Sociálne a zdravotné pomery v obci

Nedostatkom našej obce je to, že nemáme svojho lekára. Chorí ľudia musia chodiť na ošetrovanie do susednej obce Rišňovce, kde ordinuje obvodný lekár Š. Garaj. On prichádza jedenkrát týždenne do poradne pre matky a deti. Starostlivosť o pracujúcich sa zvýšila. Svedčí o tom ten fakt, že v tomto roku bolo viacero ľudí v kúpeľoch, štyri deti dôchodcov boli na rekreácii a na rekreáciu chodia aj pracujúci zo ŠM a JRD. V tomto roku bolo v obci 210 dôchodcov, ktorí spolu za jeden mesiac poberali 73 268,-Kčs (priemerne 349,-Kčs na osobu) dôchodku.

Mnoho starostí narobila lekárovi chrípka a u detí veľmi rozšírený čierny kašeľ.

Počet sobášov uzatvorených v roku 1961 bolo 11

Počet narodených detí bolo 47 (24 chlapcov a 23 dievčat)

Počet zomretých bolo 11 (7 chlapov a 4 ženy)

Úmrtnosť detí nebola zaznamenaná. Hygiena bývania sa zlepšuje. Ľudia bývajú v nových, moderných domoch, alebo v domoch starších, ale prispôsobených na kultúrnejšie bývanie. Ľudia využívajú všetky izby a nesústredujú sa iba v kuchyni, ako to bývalo v minulosti.

Výstavba obce

Aj vo výstavbe možno zaznamenať úspechy. Najväčšou stavebnou akciou vo výstavbe bola adaptácia kultúrneho domu ŠM. Počet obyvateľov v obci vzrastá a tým vzrástla aj potreba rozšírenia kultúrneho domu. Po schválení rozpočtu sa pristúpilo k práci. Kultúrny dom bol vkusne vymalovaný, vybavený novými, modernými osvetľovacími telesami, boli vymenené hlavné dvere. Naši divadelní ochotníci privítali s radosťou tú skutočnosť, že pri javisku bola pristavená obliekareň- šatňa. Ďalej bol kultúrny dom ohradený drôteným pletivom a za kultúrnym domom bola vybudovaná betónová plocha na tanec. Občania sa do tejto akcie aktívne zapájali. Vzorom boli komunisti, členovia TJ a členovia ČSM. V zlom stave bola tiež budova MNV. Preto sa v rozpočte pamätalo aj na budovy MNV a materskej školy. Obci chýbala márnica, preto sa členovia rady MNV rozhodli, že brigádnicke sa pričinia o jej vybudovanie. V tomto roku ju skutočne aj postavili., strechu prikryli- len škoda, že s ostatnými prácami sa nepokročilo. JRD postavilo odchovňu mladého dobytka pre 100 kusov a zaviedlo vodovod vo všetkých objektoch na Žombochu. V súkromnej výstavbe sa tiež pokročilo. Pribudlo niekoľko nových rodinných domov a boli vykonané prístavby domov:

Dobiš Michal- v dedine

Gudába Alexander- v uličke

Horňáková Mária- Žomboch

Záhorský Štefan- Žomboch

17 000,-Kčs z rozpočtu MNV bolo daných na opravu a rozšírenie miestneho rozhlasu smerom k tehelni a Balkánu.

Školstvo

Škola je deväťročná s povinnou školskou dochádzkou pre všetky deti. Detí z roka na rok pribúda, v dôsledku čoho vznikajú paralelné triedy a vznikajú ťažkosti s umiestňovaním jednotlivých tried. Počet tried je 10. Stav žiakov v školskom roku 1960/61 bol 314. O vedenie a správu školy sa staral riaditeľ Jozef Malý. Jeho zástupcom bol súdruh Metod Križan. Učitelia: Jolana Malá, Emília Fačkovcová, Mária Kubíková, Eva Alchusová, Mária Filová, Alžbeta Paulovičová, Ľudovít Paulovič, Mária Zajková, Kornélia Snačková, Elena Mládeneková, Ľudovít Hill. Všetci vyučujúci sa všemožne usilovali dať deťom všetko, nielen vedomosti, ale aj prvky kultúrneho a spoločenského správania sa. Záznamy o škole sú v školskej kronike.

Materská škola bola v tomto roku opravená, ale vyučovalo sa vo veľmi zlých podmienkach. Vyučovalo sa v jednej miestnosti, ktorá slúžila zároveň za herňu i šatňu detí. Ďalšie miestnosti boli obývané rodinou riaditeľky MŠ. Vyučovanie v materskej škole prevádzala s. riaditeľka Marta Révayová. K ZDŠ je pridružená jednotriedna škola z Lahien (má 4 ročníky). Vyučoval riaditeľ- učiteľ Július Laták. Počet detí na tejto škole bol 23. Výdavok na školstvo z rozpočtu MNV bol v roku 1961 32 000,- Kčs.